

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/70/2015
Identifikačné číslo spisu:	4015200146
Dátum vydania rozhodnutia:	27.07.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4015200146.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľky A. B., bytom M., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/27/2015-54 zo dňa 26. mája 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/27/2015-54 zo dňa 26. mája 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27. novembra 2014, ktorým bol navrhovateľke od 26. marca 2007 priznaný starobný dôchodok v sume 2.981,- Sk mesačne a rovnako potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 11. decembra 2014, ktorým bol navrhovateľke zvýšený starobný dôchodok od 1. januára 2015 na sumu 153,40 € mesačne. Krajský súd tiež napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 2 písm. a) O. s. p. rozhodol tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27. novembra 2014, ktorým bol navrhovateľke znížený starobný dôchodok od 10. februára 2015 na sumu 153,40 € mesačne zrušil a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že odporkyňa v právnej veci navrhovateľky rozhodla už trikrát. Prvýkrát zamietla žiadosť o starobný dôchodok, ktorá bola spísaná dňa 15.05.2002 z dôvodu, že ku dňu 26.05.2002 navrhovateľka nebola zamestnaná najmenej 25 rokov. Preukázaná doba zamestnania bola spolu so započítanými náhradnými dobami 23 rokov a 211 dní. Druhá žiadosť o starobný dôchodok bola s navrhovateľkou spísaná dňa 15.05.2009. Na základe tejto žiadosti bol právny nárok na starobný dôchodok uplatnený od 22.05.2009. Do celkovej doby zamestnania bola navrhovateľke započítaná aj doba zamestnania od 08.12.2003 do 21.05.2009 v

Maďarsku. Starobný dôchodok bol navrhovateľke priznaný aj podľa čl. 46 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 od 05. 05. 2006, t. j. 3 roky spätne od podania žiadosti. Dopočítané bolo obdobie zamestnania 791 dní na Slovensku a 519 dní v Maďarsku.

Po zrušení týchto dvoch rozhodnutí v samostatných konaniach vedených pod sp. zn. 19Sd/99/2013 a 19Sd/69/2014 na krajskom súde odporkyňa vo veci nároku na starobný dôchodok rozhodla rozhodnutím zo dňa 27.11.2014, ktorým priznala navrhovateľke starobný dôchodok od 26.03.2007 s poukazom aj na čl. 46 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71.

Na základe zisteného skutkového stavu mal krajský súd za preukázané, že v roku 2002, kedy navrhovateľka splnila vekovú podmienku na priznanie starobného dôchodku 54 rokov dňa XX.XX.XXXX, v čase spísania žiadosti o starobný dôchodok nevedela navrhovateľka preukázať dobu zamestnania 25 rokov vrátane náhradných dôb podľa § 9 zák. č. 100/1988 Zb. V čase, keď navrhovateľka ukončila pracovný pomer so zamestnávateľom Tycó Electronics Hungary Kft. Esztergom, Maďarsko, znovu požiadala o priznanie starobného dôchodku a tento žiadala priznať od 22.05.2009. O jej nároku odporkyňa rozhodla tak, že pre nárok na starobný dôchodok, aby navrhovateľka splnila podmienku potrebnej doby zamestnania, započítala aj obdobie zamestnania v Maďarsku, a to 519 dní. Rozhodnutím zo dňa 11.02.2014 však odporkyňa za dátum vzniku nároku na starobný dôchodok určila dátum 05.05.2006, t. j. starobný dôchodok navrhovateľke priznala 3 roky spätne a to napriek tomu, že navrhovateľka v podanej druhej žiadosti o starobný dôchodok, tento nežiadala priznať 3 roky spätne, ale ho žiadala priznať od 22.05.2009.

Pri treťom rozhodovaní o nároku navrhovateľky na starobný dôchodok odporkyňa vychádzala z tej podstatnej skutočnosti, že navrhovateľka až dňa 26.03.2010 preukázala dobu štúdia popri zamestnaní na Gymnáziu v Štúrove v období od 01.09.1986 do 31.08.1990 v rozsahu 1461 dní. Postupom, podľa ktorého odporkyňa k dobe zamestnania navrhovateľky pripočítala dobu jej diaľkového štúdia popri zamestnaní, postupom podľa § 9 zák. č. 100/1988 Zb., navrhovateľke celkovo započítala dobu zamestnania 27 rokov. Z tejto doby zamestnania pre výšku dôchodku bolo rozhodujúcich 25 rokov. Starobný dôchodok bol vymieraný z III. pracovnej kategórie a bol vypočítaný z priemerného mesačného zárobku za roky 1980, 1981, 1982, 1984 a 1999. Navrhovateľka spôsob výpočtu starobného dôchodku preskúmaným rozhodnutím nenamietala. Z uvedeného dôvodu preto krajský súd odkázal na právne zdôvodnenie spôsobu výpočtu starobného dôchodku v preskúmanom rozhodnutí.

Z dôvodu, že navrhovateľka splnila podľa § 21 zák. č. 100/1988 Zb., § 259 ods. 1 a § 112 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. a podľa čl. 46 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 právny nárok na starobný dôchodok, pretože celkovo získala 27 rokov zamestnania vrátane náhradných dôb podľa § 9 zák. č. 100/1988 Zb. v Slovenskej republike, podľa § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. jej bolo možné priznať starobný dôchodok odo dňa, od ktorého dávka patrí, najviac však 3 roky spätne od zistenia rozhodujúcich skutočností pre priznanie tejto dávky. V danom prípade touto rozhodujúcou skutočnosťou bola doba štúdia popri zamestnaní na Gymnáziu v Štúrove. Napriek námietkam navrhovateľky týkajúcim sa spísania samotnej žiadosti o starobný dôchodok v roku 2002 aj v roku 2009 na pobočke Sociálnej poisťovne Nove Zámky krajský súd považoval za potrebné zdôrazniť, že navrhovateľka mala možnosť skontrolovať doby zamestnania, poistenia a iných činností uvedených v prehľade o zamestnaní. Pokiaľ navrhovateľka sama neoznámila pracovníčke pobočky Sociálnej poisťovne v Nových Zámkoch, že diaľkovo študovala popri zamestnaní, túto skutočnosť nebolo možné uviesť do dôb zamestnania, poistenia a iných činností.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd odvolaním napadnuté rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.11.2014 o priznaní starobného dôchodku od 26.03.2007 podľa § 250q ods. 2 O. s. p. potvrdil ako zákonné.

Súčasťou súdneho preskúmania boli ďalšie dve rozhodnutia odporkyne, ktoré boli vydané jednak dňa 27.11.2014 ako aj dňa 11.12.2014. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.11.2014 odporkyňa podľa § 112 ods. 3 a 6 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodla o znížení starobného dôchodku navrhovateľky

od 10.02.2015 na sumu 153,40 € mesačne z dôvodu, že sa dávka priznala vo vyššej sume ako patrí. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 11.12.2014 rozhodla odporkyňa tak, že sumu starobného dôchodku od 01.01.2015 navrhovateľke zvýšila podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. a podľa § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 295/2014 Z.z. na sumu 153,40 € mesačne.

Z dôvodu, že navrhovateľke patrí od 01.01.2015 starobný dôchodok v sume 153,40 € mesačne považoval krajský súd rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.11.2014, ktorým bola znížená suma starobného dôchodku od 10.02.2015 na sumu 153,40 € mesačne za nadbytočné, a to aj napriek tomu, že navrhovateľke bol od 26.03.2007 priznaný starobný dôchodok, ktorý bol nižší ako ku dňu vydania rozhodnutia, t.j. k 27.11.2014 poukazovaný starobný dôchodok. Z uvedeného dôvodu krajský súd uvedené rozhodnutie odporkyne podľa § 250j ods. 2 písm. a) O. s. p. zrušil.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 142 ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p. tak, že navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal, pretože v súvislosti s týmto konaním o preskúmanie rozhodnutí odporkyne si navrhovateľka žiadne trovy konania podľa § 151 ods. 1 O. s. p. neuplatnila.

Navrhovateľka podala proti rozsudku krajského súdu odvolanie, v ktorom žiadala odvolací súd, aby preskúmal či sa odporkyňa v rozhodnutiach zo dňa 27.11.2014 a zo dňa 11.12.2014 riadila právnym názorom Krajského súdu v Nitre uvedenom v rozsudku č. k. 19Sd/69/2014-34 zo dňa 13.05.2014. Navrhovateľka namietala, že s návrhom na preskúmanie rozhodnutia odporkyne zo dňa 27.11.2014 a zo dňa 11.12.2014 zaslala aj návrh na preskúmanie rozhodnutia odporkyne zo dňa 23.10.2009 a zo dňa 30.04.2010, ale krajský súd sa týmito návrhmi nezaoberal a na pojednávaní a v rozsudku sa o uvedených rozhodnutiach ani nezmieňuje. V ďalšom odôvodnení navrhovateľke podrobne poukazuje na jednotlivé rozhodnutia odporkyne a na rozsudky krajského súdu.

Vo vyjadrení k odvolaniu odporkyňa navrhla odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil. Odporkyňa vo vyjadrení uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľka v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

Podľa § 250ja ods. 2 O. s. p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie.

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že krajský súd verejne prerokoval vec a verejne vyhlásil rozhodnutie dňa 26.05.2015. Odvolací súd nepovažoval za potrebné na prejednanie veci nariaďovať pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27.07.2016 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Súd v správnom súdnictve preskúma rozhodnutia a postupy orgánov verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe. Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je súd viazaný.

Podľa § 250l ods. 1 O. s. p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 250l ods. 2 O. s. p. pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 21 ods. 2 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, žena má nárok na starobný dôchodok, ak bola zamestnaná najmenej 25 rokov a dosiahla vek 54 rokov.

Podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, o nároku na dôchodok a jeho výplatu z dôchodkového zabezpečenia, ktorý vznikol pred 1. januárom 2004, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003.

Podľa § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka priznala v nižšej sume, ako patrí, vypláca v nižšej sume, ako patrí, odoprela neprávom alebo priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí.

Z obsahu predloženého súdneho spisu, ktorého súčasťou je administratívny spis odporkyne, najvyšší súd zistil, že odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.11.2014 podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb., podľa § 259 ods. 1 a § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 721/2004 Z.z. a čl. 46 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov ich rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva priznala navrhovateľke od 26.03.2007 starobný dôchodok v sume 2.981,- Sk mesačne. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.11.2014 odporkyňa zároveň podľa § 112 ods. 3 a 6 zákona č. 461/2003 Z.z. znížila navrhovateľke od 10.02.2015 výplatu starobného dôchodku na sumu 153,40 € mesačne. Ďalším rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 11.12.2014 podľa § 82 zákona č. 461/2003 a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 295/2014 Z.z. sa zvýšil navrhovateľke od 01.01.2015 starobný dôchodok na sumu 153,40 € mesačne.

Predmetom preskúmania odvolacieho súdu je rozsudok krajského súdu, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia odporkyne a konania týmito rozhodnutiami predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľky uplatnenými v odvolaní a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť napadnutých rozhodnutí. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa najvyšší súd celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených odporkyňou, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a konštatuje správnosť dôvodov, na základe ktorých krajský súd rozhodol.

Odvolací súd konštatuje, že odporkyňa vo veci priznania starobného dôchodku navrhovateľke rozhodla v poradí tretíkrát, a to rozhodnutím zo dňa 27.11.2014, tak, že priznala navrhovateľke starobný dôchodok od 26.03.2007. Podstatnou skutočnosťou, na základe ktorej rozhodla odporkyňa o priznaní starobného dôchodku od 26.03.2007 bolo, že navrhovateľka listom zo dňa 26.03.2010 preukázala dobu štúdia popri zamestnaní na Gymnázium v Štúrove v období od 01.09.1986 do 31.08.1990 v rozsahu 1461

dní. Na základe uvedeného a s poukazom na § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. odporkyňa vychádzala pri určení dátumu vzniku právneho nároku na starobný dôchodok práve z tejto skutočnosti, a preto odporkyňa priznala navrhovateľke starobný dôchodok tri roky spätne odo dňa zistenia tejto rozhodujúcej skutočnosti, teda od 26.03.2007.

Odvolací súd sa preto stotožnil s názorom krajského súdu keď rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.11.2014 o priznaní starobného dôchodku potvrdil ako zákonné. Najvyšší súd poukazuje na odôvodnenie v tejto časti napadnutého súdneho rozhodnutia, ktoré je plne vyčerpávajúce a logicky odôvodnené. V tejto súvislosti poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby najvyšší súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd uvádza, že odporkyňa pri opätovnom rozhodovaní o vzniku nároku navrhovateľky na priznanie starobného dôchodku postupovala v zmysle pokynov uvedených v rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/69/2014-34 zo dňa 13.05.2014.

Odvolací súd sa rovnako stotožnil s názorom krajského súdu, ktorý rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 11.12.2014, ktorým sa zvýšil navrhovateľke starobný dôchodok od 01.01.2015 na sumu 153,40 € mesačne potvrdil a rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.11.2014, ktorým sa navrhovateľke od 10.02.2015 znížil starobný dôchodok na sumu 153,40 € mesačne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľke patrí od 01.01.2015 starobný dôchodok v sume 153,40 € mesačne, a preto rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.11.2014, ktorým sa od 10.02.2015 znížil starobný dôchodok navrhovateľky na tú istú sumu ako je starobný dôchodok priznaný navrhovateľke od 01.01.2015, je nadbytočné. Z uvedeného dôvodu vyhodnotil odvolací súd postup krajského súdu, keď zrušil rozhodnutie odporkyne o znížení starobného dôchodku, ako správny.

Na námietku navrhovateľky, že sa krajský súd vôbec nezaoberal aj návrhmi na preskúmanie rozhodnutí odporkyne zo dňa 23.10.2009 a zo dňa 30.04.2010 odvolací súd udáva, že navrhovateľka tieto rozhodnutia nenapádala v podanom oprávnom prostriedku zo dňa 01.02.2015, a preto uvedenú námietku vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú.

Po preskúmaní podaného odvolania najvyšší súd konštatuje, že s právnymi námietkami navrhovateľky sa súd prvého stupňa v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na odvolacom súde, a preto ďalšie námietky uvedené v odvolaní vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia.

S poukazom na uvedené najvyšší súd podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O. s. p. v spojení s § 219 ods. 1 O. s. p. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre potvrdil ako vecne správny.

Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, keďže navrhovateľka v konaní nemala úspech a odporkyňa nemá na ich náhradu zákonný nárok ani v prípade úspechu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je opravný prostriedok prípustný.